

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра конституційного права України

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Правоосвітня діяльність органів юстиції»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Правоосвітня діяльність органів юстиції» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 15 с.

Розробник:
Ковтун Віталій Іванович,
кандидат юридичних наук, доцент;
Ткаченко Євгеній Володимирович,
кандидат юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри конституційного права України
(протокол № 1 від 10.09.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри конституційного права України
(протокол № 9 від 13.06.2022 р.)

Завідувачка кафедри - Тетяна Слінько, кандидатка юридичних наук,
доцентка

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Правоосвітня діяльність органів юстиції
Статус навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Ковтун Віталій Іванович, доцент кафедри конституційного права України, к.ю.н., доцент Тккаченко Євгеній Володимирович, доцент кафедри конституційного права України, к.ю.н., доцент
Контактний телефон	0977196845
E-mail	v.i.kovtun@nlu.edu.ua ye.v.tkachenko@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://www.facebook.com

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається сутність правоосвітньої діяльності органів юстиції, розуміння її базових категорій. Аналізується зміст і значення права на судовий захист у конституційному механізмі забезпечення прав людини. Окреслюється коло суб'єктів правової роботи як форми правоосвітньої діяльності органів юстиції встановлюються їх права й обов'язки. Генеруються нові ідеї щодо вдосконалення правового регулювання та проведення правоосвітньої діяльності органів юстиції.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – є формування знань і практичних навичок щодо порядку організації та проведення правоосвітньої діяльності органів юстиції, а також практичних навичок діяльності правника.

Завдання:

- вивчення засобів, методів та пошук дієвих організаційних форм забезпечення правоосвітньої діяльності органів юстиції, запровадження нових підходів до її здійснення.
- формування системи теоретичних знань про форми забезпечення

правоосвітньої діяльності органів юстиції;

- визначення актуальних проблем організації та проведення правоосвітньої діяльності органів юстиції;

- аналіз і дослідження прикладних проблем порядку проведення правовосвітньої діяльності органів юстиції;

***Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.
Міждисциплінарні зв'язки***

Пререквізити: Конституційне право України, адміністративне право, Теорія права; Демократія: від теорії до практики (курс IFES).

Кореквізити: Публічне право: сучасні доктрини в судовій та правозастосовній практиці; Конституційний механізм захисту прав людини; Теорія і практика конституційного судочинства.

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1.1. Аналізувати та системно розуміти структуру та особливості правоосвітньої діяльності органів юстиції.

РН НД 1.2. Демонструвати знання та розуміння правоосвітньої діяльності органів юстиції як складової частини системи освіти, сприяти формуванню високого рівня правової культури та правосвідомості, її ціннісних орієнтирів та активної позиції громадян та громадянського суспільства.

РН НД 1.3. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію щодо проблем здійснення правоосвітньої діяльності органів юстиції

РН НД 1.4. Забезпечувати застосування принципу верховенства права (правовладдя) як фундаментальної цінності Євроатлантичної спільноти та

загально визнаних норм і принципів міжнародного права у практичному контексті правоосвітньої діяльності органів юстиції

РН НД 1.5. Володіти навичками кваліфікації при здійсненні комплексу заходів виховного, навчального та інформаційного характеру, спрямованих на створення належних умов для набуття громадянами обсягу правових знань та навичок у їх застосуванні, необхідних для реалізації своїх прав і свобод, а також виконання покладених на них обов'язків;

РН НД 1.6. Планувати результати правоосвітньої діяльності при формуванні у громадян поваги до права, гуманістичних правових ідей, загальнолюдських та національних правових цінностей, а також реалізації ідеалів конституційного патріотизму тощо.

РН НД 1.7. Прогнозувати вплив різних соціальних факторів на досягнення мети і завдань правоосвітньої діяльності органів юстиції, створення належних умов для набуття правових знань та підвищення рівня правової поінформованості громадян.

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Правова освіта населення як чинник формування високої правосвідомості та правової культури людини і суспільства.	Правова освіта населення як чинник формування високої правосвідомості та правової культури людини і суспільства.	8
2	Органи юстиції в правоосвітньому механізмі України.	Органи юстиції в правоосвітньому механізмі України.	8
3	Конституція України як основа формування правової культури населення.	Конституція України як основа формування правової культури населення.	8
4	Конституційні засади правового статусу людини	Конституційні засади правового статусу людини	8
5	Конституційний механізм захисту прав людини і	Конституційний механізм захисту прав людини і основоположних свобод.	8

	основоположних свобод.		
6	Права людини та Європейський Суд з прав людини.	Права людини та Європейський Суд з прав людини.	8
7	Європейська інтеграція як напрямок правоосвітньої діяльності органів юстиції.	Європейська інтеграція як напрямок правоосвітньої діяльності органів юстиції.	8
8	Верховенство права (правовладдя) в правоосвітній діяльності органів юстиції.	Верховенство права (правовладдя) в правоосвітній діяльності органів юстиції.	8
9	Конституційна демократія і громадянська рівність в правоосвітній діяльності органів юстиції.	Конституційна демократія і громадянська рівність в правоосвітній діяльності органів юстиції.	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Правова освіта як напрямок діяльності органів юстиції, теоретичні засади її здійснення.	Правова освіта населення як чинник формування високої правосвідомості та правової культури людини і суспільства.	110
2	Конституційні права і свободи людини як основоположна цінність правоосвітньої діяльності органів юстиції.	-	
3	Правоосвітня діяльність органів юстиції та фундаментальні цінності Євroatлантичної спільноти (верховенство права (правовладдя) та демократія).	Конституційна демократія і громадянська рівність в правоосвітній діяльності органів юстиції.	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, законодавчих

актів зарубіжних країн;

– робота над кейсами з питань прийняття й виконання адміністративних актів;

– виконання практичних завдань, самотестування;

– написання есе та рефератів;

– підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції;

– участь у конкурсах студентських наукових праць;

– підготовка до практичних занять, колоквиумів і тестування.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Правоосвітня діяльність в органах юстиції» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. С. 141.

2. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: rada.gov.ua

3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 року [Електронний ресурс] // Режим доступу: rada.gov.ua

4. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1996. № 47. Ст.256.

5. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2003. № 31 – 32. Ст. 263.

6. Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2004. № 51. Ст. 553.
7. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012. *Відом. Верх. Ради України*. 2013. № 32. Ст.409.
8. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2011. № 32. Ст. 314.
9. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності: Закон України від 06.09. 2005 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2005. № 43. Ст. 483.
10. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.
11. Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2010. № 38. Ст. 509.
12. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 08.07.2011 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2012. № 16. Ст. 146.
13. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2004. № 15. Ст. 232.
14. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2001. № 13. Ст. 65.
15. Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус: Закон України від 20.11.2012 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2013. № 51. Ст. 716.
16. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06. 2010 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2010. № 34. Ст. 481.
17. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2011. № 13 – 14, № 15 – 16, № 17. Ст. 112.

18. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 07.12.2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2001. № 5 - 6. Ст. 30.
19. Митний кодекс України від 13.03. 2012 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2012. № 44-45, № 46-47, № 48. Ст.552.
20. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2002. № 3-4. Ст. 27.
21. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1991. № 29. Ст. 377.
22. Про Державний земельний кадастр: Закон України від 07.07. 2011 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2012. № 8. Ст. 61.
23. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1994. № 27. Ст. 218.
24. Про оцінку впливу на довкілля: Закон України від 23.05.2017 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2017. № 29. Ст. 315.
25. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06.04. 2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2000. № 29. Ст. 228.
26. Про зайнятість населення: Закон України від 05.07. 2012 р. Закон України від 06.04. 2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2013. № 24. Ст. 243.
27. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1993. № 5. Ст. 21.
28. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2000. № 35. Ст. 290.
29. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: Закон України від 16.11.2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2001. № 1. Ст. 2.
30. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України від 18.05. 2004 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2004. № 33 - 34. Ст. 404.

31. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 02.03. 2000 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2000. № 22. Ст. 171.

32. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 09.07. 2003 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2003. № 49 - 51. Ст. 376.

33. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21.03. 1991 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1991. № 21. Ст. 252.

34. Про соціальні послуги: Закон України від 17.01.2019 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2019. № 18. Ст. 73.

35. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 28.02.1991 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1991. № 16. Ст. 200.

36. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2003. № 49 – 51. Ст. 376.

37. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2015. № 1. Ст. 1.

38. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України від 15.04.2015 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2014. № 26. Ст. 892.

39. Про соціальний захист дітей війни: Закон України від 18.11.2004 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2005. № 4. Ст. 94.

40. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей: Закон України від 20.12.1991 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1992. № 15. Ст. 190.

41. Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту: Закон України від 22.10.1993 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1993. № 45. Ст. 425.

42. Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб: Закон України від 09.04.1992 р. Закон України від 22.10.1993 р. *Відом. Верх. Ради України*. 1992. № 29. Ст. 399.

43. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. *Відом. Верх. Ради України*. 2012. № 19 - 20. Ст. 179.

44. Рішення Конституційного Суду України у справі про здійснення влади народом від 5 жовтня 2005 р. № 6-рп/2005. *Офіційний вісник України*. – 2005. 26 жовт. № 41. С. 31.

45. Рішення Конституційного Суду України у справі щодо конституційності тлумачення Верховною Радою України статті 98 Конституції України від 11 липня 1997 р. № 3-зп. *Офіційний вісник України*. 1997. № 29. С. 85.

Основна література

Адміністративна юстиція: європейський досвід та пропозиції для України. Київ: Факт. 2003. 536 с.

Конституційне право України: підручник / за ред. Т.М. Слінько – Харків: Право, 2020. 592 с.

Барабаш Ю. Г. Принцип соціальної держави: окремі питання конституційно-правової доктрини та практики на сучасному етапі. Правова доктрина України: у 5-ти т. [Т. 2: Публічно-правова доктрина України]. Ю. П. Битяк, Ю. Г. Барабаш, М. П. Кучерявенко та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка. Х.: Право, 2013. 864 с.

Барабаш Ю. Г. Конституційний вимір української демократії (історико-теоретичні нотатки). *Право України*. 2014. № 7. С. 137–145.

Дудка О. Адміністративна юстиція Великобританії. *Юридичний журнал*. 2010. № 1. С. 68–70.

Кампо В. М. Становлення нового адміністративного права України : науково-популярний нарис. К. : Видавничий Дім «Юридична книга». 2000. 60 с.

Речицький В. В. Неформальний конституціоналізм II. Харків: ТОВ «Видавництво «Права людини». 2021. 440 с.

Тодика Ю. М. Основи конституційного ладу України: Монографія. Х.: Факт, 2000. 176 с.

Додаткова література

Аджемоглу Д., Робінсон Д. Вузкий коридор. Держави, суспільства і доля свободи. К.: Наш формат. 2020. 520 с.

[Барабаш Ю.](#) Г. Дихотомія правової, демократичної та соціальної державності-тонка грань українського конституціоналізму. Право України. 2010. № 7. С. 24-32.

Битяк Ю. П. Становлення та шляхи забезпечення доступності правосуддя в адміністративному судочинстві. Вісник Академії правових наук України. 2003. № 1 (32). С. 51–60.

Бориславська О. М. Європейська модель конституціоналізму: системно-аксіологічний аналіз. Харків: Право. 2018. 384 с.

Веніславський Ф.В. Конституційні цінності як основа консолідації українського народу. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». 2014. № 4 (23) С. 281–283.

Речицький В.В. Прості цінності конституціоналізму. Права человека в Украине : информ. портал Харьк. правозащит. группы. Режим доступа : <http://Nhpg.org/ru/index.php?id=1317622749>. Заголовок з екрана.

Барабаш Ю. Г. Питання демократії в правових позиціях Конституційного Суду України. Вісник Конституційного Суду України. 2011. № 4. С. 82–87.

Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобальної демократії. К. Наш формат. 2019. 608 с.

Сен А. Демократія як універсальна цінність. Демократія: антологія / упоряд. О. Проценко. К.: Смолоскип, 2005. С. 120–132.

Скрипнюк О.В. Демократія: Україна і світовий вимір (концепції, моделі

та суспільна практика. К., Логос. 2006. 368 с.

Лі Куан Ю. Роздуми великого лідера про майбутнє Китаю, США та світу. "[КМ-Букс](#)", 2017, 224 с.

Макс Вебер Протестантська етика і дух капіталізму. К.: Наш Формат, 2018

[Фукуяма Ф. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції](#) / пер. Роман Корнута. К.: Наш Формат, 2018

Ковтун В. І. Гарантії державного суверенітету України: конституційно-правовий аспект. Харків, 2014. 226 с.

Ткаченко Є. В. Конституційно-правове регулювання мовних відносин: порівняльний аспект. НЮАУ. Харків, ФІНН, 2010. 336 с.

Дахова І.І. Участь громадян в управлінні державними справами: питання теорії і практики. Форум права. 2014. № 3. С. 102-109 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/FP_index.htm_2014_3_.pdf

Колодій А.М., Олійник А.Ю. Права людини і громадянина в Україні: Навч. посіб. К. Юрінком Інтер, 2004. 336с.

Кушніренко О.Г. Слінько Т.М. Права і свободи людини і громадянина: Навч. посіб. Х.: Факт, 2001. 440 с.

Рабінович П.М. До модернізації конституційно-правового статусу людини і громадянина (львівські пропозиції). Право України. 2014. № 7. С. 146-156.

Скрипнюк О.В. Права та свободи людини: проблеми забезпечення в умовах порушення територіальної цілісності та державного суверенітету України. Права людини в Україні в сучасних умовах: пошук нових механізмів утвердження та забезпечення : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (10 груд. 2014 р.). Київ: Ліра-К, 2014. С. 31-42.

Федоренко В.Л. Конституційні права та свободи людини в Україні й ефективність їх гарантування. Питання теорії конституційного права і модернізації Конституції України: Зб. наук. Праць. К.: Видавництво Ліра-К, 2013. 190 с.

Інтернет-ресурси

Сайт Ради Європи - <http://www.coe.kiev.ua>

Проект ЄС «Підтримка реформ у сфері юстиції» - <http://www.justicereformukraine.eu/uk/>

Офіційний веб-портал Верховної Ради України URL-
<https://zakon.rada.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Президента України - <http://www.president.gov.ua>

Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України - <http://www.kmu.gov.ua>

Офіційний веб-портал Верховного Суду - https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav/

Офіційний веб-портал Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (приміром, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правоосвітня діяльність в органах юстиції» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквіумів.

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з

навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34